

Kallavere Keskkooli gümnaasiumi õppekava

ÜLDSÄTTED.....	2
§ 1. Õppekava reguleerimisala ja ülesehitus	2
ÜLDOSA.....	2
§2 Gümnaasiumihariduse alusväärtused.	2
Õppe- ja kasvatusesmärgid	2
§ 3. Gümnaasiumi sihiseade	2
§ 4. Pädevused	3
§ 5. Gümnaasiumis taotletavad pädevused.....	4
Õppimise käsitlus ja õppekeskkond.....	5
§ 6. Õppimise käsitlus	5
§ 7. Õppekeskkond	5
Õppekorraldus	6
§ 8. Ainevaldkonnad ja õppeained	6
§ 9. Õppeainete kohustuslikud kursused (vt lisa nr. 1).....	7
§ 10. Läbivad teemad.....	7
§ 11. Õpilase teavitamine ja nõustamine	8
§ 12. Hariduslike erivajadustega õpilased	8
§ 13. Mittetatsionaarses õppes kohaldatavad erisused? Mille alusel?	8
Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamine	8
§ 14. Hindamine	8
§ 15. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus.....	9
§ 16. Kokkuvõtavad hinned ja gümnaasiumi lõpetamine	9
Kooli õppekava.....	10
§ 17. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus.....	10
Lisa 1. Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“.....	12
Lisa 2. Ainevaldkond „Võõrkeeled“.....	43
Lisa 3. Ainevaldkond „Matemaatika“.....	64
Lisa 4. Ainevaldkond „Loodusained“	72
Lisa 5. Ainevaldkond „Sotsiaalsained“.....	108
Lisa 6. Ainevaldkond „Kunstiained“.....	138
Lisa 7. Ainevaldkond „Kehaline kasvatus“.....	151
Lisa 8. Valikaine „Majandus- ja ettevõtlusõpe“.....	158
Lisa 9. Valikaine „Karjääriõpetus“.....	165
Lisa 10. Valikaine „Uurimistöe alused“	170

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Õppekava reguleerimisala ja ülesehitus

- (1) Kallavere Keskkooli riiklik õppekava kehtestab kooli üldkeskhariduse (edaspidi *gümnaasiumiharidus*) standardi.
- (2) Kallavere Keskkooli riiklikku õppekava (edaspidi *õppekava*) rakendatakse gümnaasiumiastmes
- (3) Õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse valdkonniti koondatud ainekavad, läbivate teemade kavad, nõuded füüsilisele õpikeskkonnale, kooli kodukord, kursuste jaotuskava.

2. peatükk

ÜLDOSA

1. jagu

§2 Gümnaasiumihariduse alusväärtused.

- (1) Gümnaasiumihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste rahuldamist. Gümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks õpilase eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.
- (2) Gümnaasium jätkab põhikoolis toimunud väärtuskasvatust, kujundades eelkõige väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks. Tähtsustatakse väärtusi, mis aitavad kaasa ühiskonna inimvara ning riigi majanduse arengule.
- (3) Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
- (4) Gümnaasiumiharidus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühisväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Gümnaasiumihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt, kõlbeliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

2. jagu

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

§ 3. Gümnaasiumi sihiseade

- (1) Gümnaasiumil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Gümnaasiumi ülesanne on noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina

isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.

(2) Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee, luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või gümnaasiumijärgses kutseõppes.

(3) Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendub kool:

- 1) õpilaste iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
- 2) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- 3) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
- 4) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
- 5) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

(4) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(5) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse gümnaasiumi õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 4. Pädevused

(1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

(2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõikide õppeainete kaudu, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

(3) Üldpädevused on:

- 1) väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;
- 2) sotsiaalne pädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha erinevates situatsioonides koostööd teiste inimestega; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; leida lahendusi iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvatele ning inimsuhetes tekkivatele probleemidele;
- 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;
- 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt;
- 6) matemaatikapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi;

seada eesmärgid ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

(4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.

(5) Kooli õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsained;
- 6) kunstained;
- 7) kehaline kasvatus.

§ 5. Gümnaasiumis taotletavad pädevused

Gümnaasiumi lõpetades õpilane:

- 1) käitub eetilisel, järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;
- 2) vastutab oma valikute, otsustuste ja endale võetud kohustuste eest, austab teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suveräänne isiksus;
- 3) kasutab erinevaid õpistrateegiaid, oskab koostada uurimistöid ja seda esitleda, oskab olla meeskonna liige ja panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
- 4) aitab teadlikult kaasa eesti rahvuse, keele, kultuuri ja Eesti riigi säilimisele ja arengule, mõistab eesti kultuuri Euroopa ja teiste rahvaste kultuuri kontekstis; mõistab, väärtustab ja austab oma ja teiste rahvaste kultuuritraditsioone;
- 5) suudab hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi, oskab ette näha võimalikku edu ja ebaedu, on teadlik erinevatest töövaldkondadest, tööturu suundumustest; oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandab oma karjääri;
- 6) kasutab korrektset ja väljendusrikast keelt, oskab argumenteeritult väidelda;
- 7) mõtleb kriitiliselt ja loovalt, arendab ning hindab oma ja teiste ideid, põhjendab oma valikuid ning seisukohti;
- 8) valdab vähemalt kahte võõrkeelt iseseisva keelekasutaja tasemel;
- 9) kasutab matemaatilisi teadmisi ja meetodeid erinevates eluvaldkondades;
- 10) omab väljakujunenud loodusteaduslikku maailmapilti ning mõistab nüüdisaegse loodusteaduse olemust, teab globaalprobleeme, võtab kaasvastutuse nende lahendamise eest, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid;
- 11) kasutab nüüdisaegset tehnoloogiat eesmärgipäraselt ja vastutustundega, hindab tehnoloogiliste rakenduste mõju igapäevaelule, omab kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud küsimustes;
- 12) on kujundanud oma aktiivse kodanikupositsiooni, tunnetab end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja globaalses kontekstis, oskab konflikte vältida ja lahendada, käitub tolerantselt;
- 13) hindab heatasemelist kunsti, oskab oma loomingus käsitseda töövahendeid ning kasutada tehnikaid ja materjale;
- 14) elab tervislikult, oskab hoida ja vajaduse korral taastada oma vaimset ja füüsilist vormi.

3. jagu

Õppimise käsitus ja õppekeskkond

§ 6. Õppimise käsitus

(1) Õppimist käsitletakse õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikusel toimes teiste õpilaste, õpetajate, vanemate ja üldisema elukeskkonnaga, toetudes juba olemasolevatele teadmisstruktuuridele.

(2) Õppimises on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess. Selleks luua gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevusega õppekeskkond, mis soodustab iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses lasta õpilastel seada oma sihid, õppida töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning anda õpilastele võimalus leida erinevaid töömeetodeid katsetades neile sobivaim õpistiil.

§ 7. Õppekeskkond

(1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.

(2) Gümnaasium korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(4) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;

2) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;

3) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;

4) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

5) ennetatakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;

6) ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;

7) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii ükski kui ka koos kaaslastega;

8) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;

9) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel, tolerantsusel ja heatahtlikkusel;

10) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

11) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(5) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool et:

1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;

2) õppes on võimalik kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;

3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;

- 4) ruumid, sissesead ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
 - 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
 - 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
- (6) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

4. jagu

Õppekorraldus

§ 8. Ainevaldkonnad ja õppeained

Gümnaasiumi õppesuunad.

Kuna Kallavere Keskkoolis õpib mitmest rahvusest õpilasi ja õpetamisel tuleb tegeleda ka mitte-eestlaste õpetamisega, siis valib kool järgmised õppesuunad:

Loodus ja keskkond.

Kodanikuühiskond

Multikultuursus.

Õppekavas on esitatud järgmised õppeainete ning kursuste ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: kohustuslikud õppeained – eesti keel, kirjandus, valikkursused – „Kõne ja väitlus”, „Müüt ja kirjandus”, „Kirjandus ja ühiskond”, „Draama ja teater”;
- 2) võõrkeeled: B1 keeleoskustasemel võõrkeel, kus lisaks kohustuslikele kursustele on neli valikkursust, ja B2 keeleoskustasemel võõrkeel, kus lisaks kohustuslikele kursustele on neli valikkursust. B1 keeleoskustasemel õpitakse inglise, B2 keeleoskustasemel õpitakse vene keelt. Õpilasel, kes õpib eesti keelt teise keelena, on üks kohustuslik võõrkeel (eestikeel mitte-eestlastele); Soovi korral on võimalik õppida soome keelt.
- 3) matemaatika: kohustuslik – kitsas matemaatika ja/või lai matemaatika; valikkursused – „Funktsiooni piiväärtus ja tuletis”, „Tuletise rakendused”, „Geomeetria I” ja „Geomeetria II”, „Arvuhulgad. Avaldised”, „Võrrandid ja võrrandisüsteemid”, „Võrratused. Trigonomeetria I”, „Trigonimeetria II”, „Vektor tasandil. Joone võrrand”, „Tõenäosus, statistika”, „Funktsioonid I. Arvjadad”, „Funktsioonid”, „Integraal. Planimeetria kordamine.”, „Matemaatika rakendused, reaalsete protsesside uurimine”.
- 4) loodusained: kohustuslikud õppeained – bioloogia, geograafia (loodusgeograafia), keemia, füüsika; valikkursused – „Rakendusbioloogia”, „Elu keemia”, „Teistsugune füüsika”;
- 5) sotsiaalsed: kohustuslikud õppeained – ajalugu, ühiskonnaõpetus, inimeseõpetus, geograafia (inimgeograafia); valikkursused – „Psühholoogia”, „Inimene ja õigus”, „Globaliseeruv maailm”, „Tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat”; „Vene kultuurilugu”;
- 6) kunstained: kohustuslikud õppeained – muusika, kunst;
- 7) kehaline kasvatus: kohustuslik õppeaine – kehaline kasvatus;
- 8) usundiõpetuse valikkursused – „Inimene ja religioon”;
- 9) riigikaitse valikkursus: „Riigikaitse”;
- 10) majandus- ja ettevõtlusõppe valikkursused : „Majandusõpetus-ja ettevõtlusõpetus”;
- 11) valikkursus: „Karjääriõpetus”;
- 12) valikkursus: „Uurimistöe alused” ,”Arvuti kasutamine uurimistöös”;
- 13) valikkursus”Etikett ja esitlustehnika”;
- 14) valikkursus”Dokumendihaldus”.

§ 9. Õppeainete kohustuslikud kursused (vt lisa nr. 1).

Gümnaasiumi lõpetamiseks on õpilasel vajalik läbida 63 kohustuslikku kursust, 20 kooli poolt valitud valikkursust ja 13 enda poolt valitud valikkursust, kokku 96 kursust.

§ 10. Läbivad teemad

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekooolisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Kohustuslikud läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

(4) Läbivate teemade kirjeldused on esitatud lisas 13.

§ 11. Õpilase teavitamine ja nõustamine

(1) Gümnaasium tagab õpilasele võimaluse saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid.

(2) Gümnaasium korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste (karjääriõpetus, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

§ 12. Hariduslike erivajadustega õpilased

(1) Gümnaasium korraldab andekate õpilaste juhendamist.

(2) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib gümnaasium teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Piiratud teovõimega õpilase puhul kaasatakse nende muudatuste tegemisse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

(3) Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada nõustamiskomisjoni soovitusel.

(4) Tervislikel põhjustel koduõppel olevale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava ning tema õppekoormust võib vähendada kuni kaheksa kursuse võrra iga arvestusliku koduõppel viibitud õppeaasta kohta.

§ 13. Mittestatsionaarses õppes kohaldatavad erisused? Mille alusel?

Kes otsustab?

(1) Mittestatsionaarne õpe on täiskasvanud õppijatele suunatud õpe, kus õppetundide kõrval on võrreldes statsionaarse õppega suurem osakaal iseseisval õppimisel. Sellest tulenevalt võib ühe kursuse läbimiseks kasutada juhendatud õppetööd vähem kui 35 õppetundi. Tunnijaotusplaan määratakse kooli õppekavas või individuaalses õppekavas, kusjuures see ei pea arvestama §-des 9 ja 11 tunnijaotusplaanile sätestatud nõudeid, kuid see peab võimaldama saavutada õpitulemused vähemalt käesolevas määruses sätestatud kohustuslikes kursustes ja kokku vähemalt **72 kursuses**.

(2) Mittestatsionaarses õppes ei kuulu kehaline kasvatus kohustuslike õppeainete hulka.

5. jagu

Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamine

§ 14. Hindamine

(1) Hindamise eesmärk on:

1) toetada õpilase arengut;

2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;

3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;

- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - 6) anda alus õpilase kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- (2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
 - (3) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtivatele hinnetele. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse kooli kodukorras ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas.
 - (4) Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

§ 15. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

- (1) Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate tulemustega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendada numbriliste hinnetega viie palli süsteemis.
- (2) Hindamisel viie palli süsteemis:
 - 1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
 - 2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
 - 3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;
 - 4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;
 - 5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub.
- (3) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.
- (4) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”.
- (5) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub direktori käskkirjaga määratud õpetaja konsultatsiooni ajal või kokkuleppel aineõpetajaga.

§ 16. Kokkuvõtavad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine

- (1) Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis. Valikkursuste hindamisel võib kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi(aluseks kooli õppenõukogu otsus).

(2) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

(3) Gümnaasiumi lõputunnistuse annab gümnaasium õpilasele:

1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;

2) kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele või lõikes 4 sätestatud tingimustel eesti keele teise keelena, matemaatika ja võõrkeele (inglise, prantsuse, vene või saksa keeles) riigieksamid.

3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele kooli õppekavas sätestatud õppesuunast tulenevat ainevaldkonda või ainevaldkondi ning sotsiaal- ja loodusvaldkonda hõlmava gümnaasiumi koolieksami;

4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö, välja arvatud kooli lõpetamisel eksternina.

(4) Õpilased, kes on lõpetanud põhikooli vene või muu õppekeelega koolis või klassis ja on asunud õppima eesti õppekeelega gümnaasiumisse või gümnaasiumiklassi, või õpilased, kes on vene või muu õppekeelega gümnaasiumist või gümnaasiumiklassist asunud õppima eesti õppekeelega gümnaasiumisse või gümnaasiumiklassi, võivad valida, kas sooritavad eesti keele või eesti keele teise keelena riigieksami.

(5) Gümnaasiumi lõpetanuks loetakse ekstern, kes on sooritanud lõikes 3 nimetatud eksamid ning aineeksamid nendes kursustes, milles tal puuduvad kursuste hinded või milles ta ei ole tõendanud teadmisi ja oskusi varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses. Eksternina õppijale tuleb luua võimalused kooli lõpetamiseks neile, kes on esitanud koolile sellekohase kirjaliku taotluse hiljemalt jooksva õppeaasta 1. novembriks. Kooli lõpetamisel eksternina võimaldatakse lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses. Muus osas toimub õppimine iseseisvalt.

(6) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas õppekavas sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

6. jagu

Kooli õppekava

§ 17. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

(1) Kooli õppekava on gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

(2) Kooli õppekava koostades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

(3) Kooli õppekava kehtestab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

(4) Kooli õppekavas on üldosa ning õppeainete ja kursuste ainevaldkonniti koondatud kavad.

(5) Kooli õppekava üldosas esitatakse:

1) õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted;

2) õppesuundade kirjeldused ja nende tunnijaotusplaan ning valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted, erinevate õppekeelte kasutamine kursuseti;

3) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted;

4) ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;

5) õppe ja kasvatus korraldus ja ajakasutus;

6) hindamise korraldus;

- 7) gümnaasiumi lõpetamise korraldus;
- 8) õpilaste nõustamine;
- 9) karjääriteenuste korraldus;
- 10) õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
- 11) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Lisa 1

Kallavere Keskkooli gümnaasiumi tunniarvutusplaan						
Ainevaldkonnad	Kohustuslikud kursused	X	XI	XII	K	
Keel ja kirjandus	eesti keel	2	2	2	6	
	kirjandus	2	2	1	5	
Võõrkeeled	B2 keeleoskustasemel võõrkeel (inglise keel)	1	2	2	5	
	B1 keeleoskustasemel võõrkeel (vene keel)	2	1	2	5	
Matemaatika	matemaatika	3	3	2	8	
Loodusained	bioloogia	0	2	2	4	
	geograafia (loodusgeograafia)	0	2	0	2	
	keemia	2	1	0	3	
	füüsika	2	2	1	5	
Sotsiaalsained	ajalugu	1	2	3	6	
	ühiskonnaõpetus	0	0	2	2	
	inimeseõpetus (perekonnaõpetus)	0	1	0	1	
	geograafia (inimgeograafia)	0	1	0	1	
Kunstiained	muusika	1	1	1	3	
	kunst	1	1	0	2	
Kehaline kasvatus:	kehaline kasvatus	2	2	1	5	
		19	25	19	63	
Õppesuunad	Valikkursused	X	XI	XII	K	Kohust
Loodus ja keskkond	Elu keemia	0	1	0	1	
	Rakendusbioloogia	0	0	1	1	
	Matemaatika	2	2	2	6	6
	Uurimistöö alused	0	0	1	1	1
	Arvuti kasutamine uurimistöös	1	0	0	1	1
	Teistsugune füüsika	0	0	1	1	1
	Statistika				1	
Kodanikuühiskond	Psühholoogia	1	0	0	1	1
	Riigikaitse	2	0	0	2	
	Karjääriõpetus	0	1	0	1	
	Majandus- ja ettevõtlusõpe	2	1	1	4	4
	Tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat	1	0	0	1	
	Globaliseeruv maailm	0	0	1	1	1
	Etikett (+esitlusoskuse tehnika)				1	
	Inimene ja õigus				1	1
Dokumendihaldus				1		
Multikultuursus	Kõne ja väitlus	1	0	0	1	1
	Müüt ja kirjandus	0	0	1	1	1
	Draama ja teater	1	0	0	1	1
	Kirjandus ja film	0	1	0	1	1
	B2 keeleoskustasemel võõrkeel (inglise keel)	1	1	2	4	
	B1 keeleoskustasemel võõrkeel (vene keel)	1	1	2	4	
	Eesti keel mitte-eestlastele				6	6
	Vene kultuurilugu				1	
	Soome keel				3	
	Usundiõpetus				2	
					112	26